

UDK 631.4 (09)

D. G. Tyhonenko, Dr. Sci (Agric), Professor**V. V. Degtyaryov, Dr. Sci (Agric), Professor***Kharkiv national agrarian university named after V. V. Dokuchayev***GRADUATES OF THE FACULTY AGROCHEMISTRY AND SOIL
SCIENCE FOR THE PERIOD 1951-2015 YEARS
(to the 200-years of Kharkiv national agrarian
university named after V. V. Dokuchayev)**

Department of «Agrochemistry and Soil Science» was founded in 1946 (order of the Ministry of Agriculture of the USSR №201 from June 27, 1946) on the initiative of academician O.N. Sokolovsky.

The first set of Soil Science-agrochemists in 1946 made by Professor A.N. Mozheyko, who was then dean of the Faculty of Agriculture of the Kharkov Agricultural Institute (now Kharkov National Agrarian University named after V.V. Dokuchaev). The first dean of the faculty in 1946-1954 was Professor, Doctor of Agricultural Sciences, Honored Scientist of Ukraine A.M. Grinchenko, who for twenty years (1959-1979) headed the Department of Soil Science and worked rector of the Kharkov Institute of Agriculture (1959-1969).

In different years, the faculty was headed by: Associate Professor S.S. Kruzhanov (1954-1959), Professor A.F. Jarovenko (1959-1961), V.V. Milyi (1961-1972), D.G. Tihonenko (1972-1997), Associate Professor, M.A. Shchukovskiy (1997-2001), Professor V.V. Degtyaryov (2001-2013), Associate Professor S.V. Krokhin (2013-present), who made a significant contribution to the training of specialists in Soil Science and Agrochemistry. Each year the department produces about 80 specialists in agricultural chemistry, soil science, expertise soils, ecology, environment and balanced nature. All the years of its existence has trained more than 4000 specialists including approximately 510 professionals in different countries in Europe, Asia, Africa, North and South America. Graduates of faculty work in the Czech Republic, Slovakia, Bulgaria, Romania, Hungary, China, Mongolia, India, Madagascar, Cuba, Mali, Nigeria, Ethiopia, Congo, Algeria, Benin, Egypt, Syria, Yemen, Lebanon, Iraq, Iran, Turkey, Mexico, Salvador, Nicaragua, Peru, Chile, in the former Soviet Union: Russia, Belarus, Moldova, Georgia, Kazakhstan, Uzbekistan, Tajikistan, Turkmenistan, Azerbaijan, Armenia.

We provide a list of the most famous graduate faculty «Agrochemistry and Soil Science», which distinguished in science, manufacturing, became known scientific and pedagogical workers during existence of the faculty from the first issue of specialists (in 1951) to the present.

Keywords: soil scientists, researchers agrochemist, industrial.

УДК 631.4 (09)

Д. Г. Тихоненко, д-р с.-х. наук, професор

В. В. Дегтярьов, д-р с.-х. наук, професор

Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева

**ВЫПУСКНИКИ ФАКУЛЬТЕТА АГРОХИМИИ И ПОЧВОВЕДЕНИЯ
ЗА ПЕРИОД 1951-2015 ГГ. (до 200-летия Харьковского национального
аграрного университета им. В. В. Докучаева)**

Приведен список выпускников факультета агрохимии и почвоведения, которые известны как научно-педагогические, научные работники и производственники в 1951-2015 гг.

Ключевые слова: *ученые почвоведы-агрохимики, производственники.*

УДК 631.4 (09)

Д. Г. Тихоненко, д-р с.-г. наук, професор

В. В. Дегтярьов, д-р с.-г. наук, професор

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

**ВЫПУСКНИКИ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОХИМИИ ТА ГРУНТОЗНАВСТВА
ЗА ПЕРИОД 1951-2015 РР. (до 200-річчя Харківського національного
аграрного університету ім. В. В. Докучаєва)**

Надано список випускників факультету агрохімії та ґрунтознавства, які відзначились як науково-педагогічні працівники, науковці і виробничники в 1951-2015 рр.

Ключові слова: *учені ґрунтознавці-агрохіміки, виробничники.*

Факультет агрохімії і ґрунтознавства засновано 1946 р. (наказ Міністерства сільського господарства СРСР № 201 від 27 червня 1946 р.) за ініціативою академіка О. Н. Соколовського.

Перший набір ґрунтознавців-агрохіміків у 1946 р. здійснив професор О. М. Можейко, який був тоді деканом агрономічного факультету Харківського сільськогосподарського інституту (тепер Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва). Першим деканом факультету у 1946-1954 рр. був професор, доктор сільськогосподарських наук, заслужений діяч науки і техніки України О. М. Грінченко, який протягом двадцяти років (1959-1979 рр.) очолював кафедру ґрунтознавства й одночасно працював ректором Харківського сільськогосподарського інституту (1959-1969 рр.).

У різні роки факультет очолювали: доцент С. С. Кружанов (1954-1959), професори А. Ф. Яровенко (1959-1961), В. В. Милий (1961-1972), Д. Г. Тихоненко (1972-1997), доценти М. А. Шуковський (1997-2001), професор В. В. Дегтярьов (2001-2013), доцент С. В. Крохін (2013 р. - по т. ч.), які зробили суттєвий внесок у підготовку фахівців з ґрунтознавства та агрохімії.

Щороку факультет випускає близько 80 фахівців з агрохімії, ґрунтознавства,

експертної оцінки ґрунтів, екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Усього за роки його існування підготовлено понад 4 000 фахівців, із них близько 510 фахівців для різних країн Європи, Азії, Африки, Північної і Південної Америки. Випускники факультету працюють у Чехії, Словачії, Болгарії, Румунії, Угорщині, Китаї, Монголії, Індії, Мадагаскарі, Кубі, Малі, Нігерії, Ефіопії, Конго, Алжирі, Беніні, Єгипті, Сирії, Ємені, Лівані, Іраку, Ірані, Туреччині, Мексиці, Сальвадорі, Нікарагуа, Перу, Чилі, у країнах колишнього Радянського Союзу: Росії, Білорусі, Молдові, Грузії, Казахстані, Узбекистані, Таджикистані, Туркменістану, Азербайджані, Armenії.

Надаємо список найбільш відомих випускників факультету агрохімії і ґрунтознавства, які відзначилися в науці, на виробництві, стали відомими науково-педагогічними працівниками за час існування факультету, починаючи з першого випуску спеціалістів (1951 р.) до теперішнього часу.

1. Учені-ґрунтознавці

1. Лактіонов Микола Ілліч – відомий учений-ґрунтознавець, доктор с.-г. наук, професор, автор низки оригінальних робіт з колоїдно-хімічної характеристики гумусу чорноземів України, працював завідувачем кафедри ґрунтознавства, деканом заочного факультету, проректором з заочної освіти, проректором з навчальної роботи, ректором Харківського державного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва.

2. Тихоненко Дмитро Григорович – відомий учений-ґрунтознавець, доктор с.-г. наук, професор, академік УЕАН, фахівець з еволюції, генези і класифікації природних і агрогенних ґрунтів України, заступник Генерального секретаря українського товариства ґрунтознавців і агрохіміків, співголова наукової ради з ґрунтознавства Національної академії наук України, працював завідувачем кафедри ґрунтознавства, деканом факультету агрохімії та ґрунтознавства (майже 25 років), першим проректором, в. о. ректора Харківського національного університету ім. В. В. Докучаєва.

3. Демідієнко Олександр Якович – відомий учений, доктор с.-г. наук, професор, фахівець з колоїдно-хімічної технології ґрунтів, майже усе трудове життя присвятив праці на посаді завідувача лабораторії колоїдно-хімічної технології ґрунтів НДІ ґрунтознавства і агрохімії ім. О. Н. Соколовського, працював професором кафедри ботаніки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди.

4. Муха Володимир Дмитрович – відомий учений-ґрунтознавець, доктор с.-г. наук, професор, академік Природничої академії наук Росії, член Союзу письменників Росії, заслужений діяч науки і техніки Росії, працював професором кафедри ґрунтознавства Харківського державного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, завідувач кафедри ґрунтознавства і агрохімії Полтавської с.-г. академії, ректором (понад 20 років) Курської с.-г. академії імені проф. І. І. Іванова.

5. Дегтярьов Василь Володимирович – відомий учений-ґрунтознавець, доктор с.-г. наук, професор, член-кор. МАНЕБ, президент товариства ґрунтознавців та агрохіміків України, завідувач кафедри ґрунтознавства, перший проректор Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, працював понад 10 років деканом факультету агрохімії та ґрунтознавства.

6. Балаук Святослав Антонович – відомий учений-ґрунтознавець, доктор с.-г. наук, професор, академік НААН України, директор ННЦ «Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О. Н. Соколовського».

7. Дегодюк Едуард Григорович – відомий учений-агрохімік, доктор с.-г. наук, професор, член-кор. НААН України, завідувач лабораторії агрохімії Інституту землеробства НААН України.

8. Волкогон Віталій Васильович – відомий учений-грунтознавець, фахівець з сільськогосподарської мікробіології, доктор с.-г. наук, професор, директор інституту сільськогосподарської мікробіології НААН України.

9. Кисіль Володимир Іванович – доктор с.-г. наук, професор, працював директором ННЦ «ІА ім. О. Н. Соколовського» НААН України, розробив теоретичні і практичні аспекти застосування добрив у біологічному землеробстві.

10. Мірошніченко Микола Миколайович – відомий учений-грунтознавець, доктор біол. наук, фахівець з педоекологічного нормування забруднених ґрунтів, заступник директора з наукової роботи ННЦ «ІА ім. О. Н. Соколовського» НААН України.

11. Бондарь Олександр Іванович – доктор с.-г. наук, професор, академік УЕАН, директор екологічного університету (м. Київ).

12. Канівець Віктор Іванович – доктор с.-г. наук, професор, фахівець з дослідження буроземів Карпатського регіону, зав. кафедри аграрних технологій Чернігівського державного інституту економіки і управління.

13. Полупан Микола Іванович – відомий учений-грунтознавець, доктор с.-г. наук, професор, фахівець з генези і класифікації ґрунтів України, працював зав. лабораторії ґрунтового покриву ННЦ «ІА ім. О. Н. Соколовського» НААН України і професором Гаванського університету (Куба).

14. Грінченко Тімур Олександрович – доктор с.-г. наук, професор, фахівець з родючості ґрунтів і моніторингу її комплексної оцінки, завідувач кафедри ботаніки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди.

15. Кулешов Михайло Миколайович – доктор с.-г. наук, професор, довгий час працював завідувачем кафедри агрохімії Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва.

16. Горін Микола Олександрович – доктор біол. наук, професор кафедри ґрунтознавства Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва, фахівець з екологічного ґрунтознавства.

17. Польшина Світлана Михайлівна – доктор біологічних наук, професор кафедри ґрунтознавства Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича; фахівець з генези і класифікації ґрунтів Карпатського регіону.

18. Філон Василь Іванович – доктор с.-г. наук, зав. кафедри агрохімії Харківського аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, відомий учений з трансформації ґрунтів під впливом мінеральних добрив як хімічних солей, фахівець з фізико-хімії ґрунтів.

19. Скрильник Євген Володимирович – доктор с.-г. наук, зав. лабораторії органічних добрив ННЦ «ІА ім. О. Н. Соколовського» НААН України.

20. Малога Юрій Єгорович – доктор с.-г. наук, фахівець з екології та охорони навколишнього середовища.

21. Лісовий Микола Вікторович – доктор с.-г. наук, професор, зав. лабораторії в ННЦ «ІА ім. О. Н. Соколовського» НААН України.

22. Несмачна Олександра Юхимівна – доктор с.-г. наук, фахівець з екологізованого і раціонального використання добрив у Степу України. Майже все трудове життя працювала в інституті захисту ґрунтів від ерозії (м. Луганськ).

23. Шульгіна Людмила Михайлівна – доктор с.-г. наук, професор, відомий фахівець з агрохімії овочевих культур, професор кафедри ботаніки Харківського

національного педуніверситету ім. Г. С. Сковороди.

24. Чуян Геннадій Олександрович – доктор с.-г. наук, професор, фахівець з дослідження родючості схилових чорноземів ЦЧО Росії; працював зав. лабораторії інституту землеробства ЦЧО (м. Курськ).

25. Шелякін Микола Михайлович – доктор с.-г. наук, фахівець з дослідження розвитку змитих ґрунтів Донбасу (м. Луганськ).

26. Семендяєва Ніна В'ячеславівна – доктор с.-г. наук, професор, фахівець з меліорації солонцевих ґрунтів Сибіру (Росія).

27. Колупаєв Юрій Євгенович – доктор біол. наук, професор, зав. кафедри ботаніки і фізіології рослин Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва, фахівець з дослідження стресових ситуацій у ході онтогенезу рослин.

28. Підгорний Володимир Іванович – доктор с.-г. наук, досліджував змиті ґрунти центру ЦЧО Росії.

29. Джамаль Володимир Антонович – канд. с.-г. наук, автор ґрунтової карти України М 1:750000, працював директором НДІ захисту ґрунтів від ерозії (м. Луганськ).

30. Карел Кноп – доктор с.-г. наук, професор, працював зав. кафедри агрохімії с.-г. академії (м. Прага).

31. Соня Моргачева – доктор с.-г. наук, професор, працювала зав. кафедри агрохімії у м. Нітра (Словаччина).

32. Бела Дебрецені – доктор с.-г. наук, професор, працював ректором Кестхейського університету (Угорщина).

33. Володимир Домашко – доктор с.-г. наук, професор, працював проректор з навчальної роботи у с.-г. академії (Чехія).

34. Юрай Грашко – доктор с.-г. наук, професор, академік, працював директором інституту ґрунтознавства Словаччини, автор класифікації ґрунтів Словаччини.

35. Мерукі Камал – доктор філософії з ґрунтознавства, професор Алжирського університету (м. Алжир).

36. Газі Ахмед – доктор філософії з ґрунтознавства, професор Єменського університету (м. Аден).

37. Гарба Закарі – доктор філософії з ґрунтознавства, професор, працював директором інституту ґрунтознавства в Нігерії.

38. Соловйченко Володимир Дмитрович – доктор с.-г. наук, професор (м. Белгород).

39. Воробйов Григорій Іванович – доктор с.-г. наук, професор, працював ректором Брянського с.-г. інституту (Росія).

40. Ван Цзянь – професор Пекінського аграрного університету (Китай).

41. Цзян Ми Ін – професор Нанкінського університету (Китай).

42. Ло Жу Мін – професор, директор Китайського вищого технологічного центру (м. Пекін).

43. Ху Жун Хай – професор Всекитайської академії с.-г. наук.

44. Сяо Го Чжуан – професор Всекитайської академії с.-г. наук.

45. Гао Суй Ке – професор Всекитайської академії с.-г. наук.

46. Пачев Іван – професор, директор Інституту виноградарства і екології (м. Пловдив, Болгарія).

2. Виробничники

47. Сахненко Вадим Іванович – працював директором «Укрсільгоспхімії»,

заступником міністра сільського господарства України.

48. Красніков Станіслав Андрійович – працював начальником Харківського управління сільського господарства у 80-і роки ХХ ст.

49. Страхов Анатолій Юхимович – працював директором радгоспу, першим секретарем Барвінківського і Дергачівського райкомів партії, начальником Харківського обласного управління сільського господарства (80-90 рр. ХХ ст.).

50. Усата Рімма Юрійвна – керівник апарату Верховної Ради України.

51. Бондаренко Василь Григорович – працював головою Борівської районної ради депутатів трудящих у 90-ті роки ХХ ст. і початку ХХІ ст.

52. Ясир Микола Данилович – працював головним агрономом Шевченківського районного управління сільського господарства, головою Валківської районної ради депутатів трудящих у 80-90 рр. ХХ ст.

53. Манойло Тетяна Олександрівна – майстер спорту міжнародного класу з парашутного спорту, чемпіонка СРСР у 1986 р., восьмикратна абсолютна чемпіонка України, переможець міжнародних змагань з парашутного спорту, має 4 300 стрибків з парашутом.

54. Нагога Анатолій Анатолійович – заступник голови Велико-Богачанської районної державної адміністрації Полтавської області.

55. Хіжняк Віктор Іванович – працював заступником голови Вовчанської районної державної адміністрації.

56. Сотник Геннадій Яковлевич – працював заступником голови Лозівської райдержадміністрації.

57. Греков Валерій Олександрович – канд. с.-г. наук, працював директором державного технологічного центру України «Центрдержродючість».

58. Бобров Володимир Аронович – канд. с.-г. наук, довгий час працював ґрунтознавцем у «Казгіпроземі», був радником президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва.

59. Барибін Сергій Станіславович – головний агроном Шевченківського районного управління сільського господарства Харківської області.

60. Гусак Віктор Степанович – канд. с.-г. наук, працював директором Харківської обласної станції хімізації (потім – «Облдержродючість»).

61. Ковеза Геннадій Ілліч – працював директором Донецької обласної станції хімізації.

62. Луньов Микола Юхимович – працював директором Чернівецької станції хімізації.

63. Маркін Олександр Миколайович – директор Запоріжської філії інституту охорони ґрунтів (колишня «Облдержродючість»).

64. Мартиненко Віктор Михайлович – директор Сумської філії «інституту охорони ґрунтів».

65. Моргунов Володимир Васильович – працював директором Донецької філії інституту охорони ґрунтів.

66. Мосунов Геннадій Іванович – працював директором Донецької обласної станції хімізації.

67. Недосейкін Анатолій Данилович – працював директором Луганської обласної станції хімізації.

68. Роман Борис Васильович – працював директором Харківської «Облдержродючості» (тепер Харківська філія інституту охорони ґрунтів).

69. Слепцов Анатолій Михайлович – працював директором Івано-

Франківської станції хімізації.

70. Семенов Анатолій Іванович – працював директором Сумської обласної станції хімізації.

71. Філоненко Олександр Григорович – директор Донецької філії інституту охорони ґрунтів (колишня «Облдержродючість»).

72. Шутенков Анатолій Єгорович – працював директором Орловської станції хімізації (Росія).

73. Назаренко Сергій Михайлович – директор Велико-Богачанської районної станції хімізації (захисту рослин).

74. Калюга Василь Григорович – голова фермерського господарства «Нива-2006», Борівського району, Харківської області.

75. Карапуга Віталій Дмитрович – директор СТОВ «Десна» Борівського району Харківської області.

76. Чишко Володимир Володимирович – відомий фермер у Полтавській області, голова СФГ «Ґрунтознавець» Велико-Богачанського району.

77. Другов Олександр Назарович і Олена Петрівна – подружжя, яке все трудове життя (майже 50 років) працювали тільки ґрунтознавцями у Луганській області.

78. Ткач Олександр Васильович – директор ТОВ «Комінтерн-Агро» Олександрівського району Кіровоградської області.

79. Іванченко Сергій Миколайович – директор агрофірми «Лан» Сумського району Сумської області.

80. Трач Сергій Павлович – заступник голови СТОВ «Надія» Коломацького району Харківської області.

81. Шуба Олександр Миколайович – директор СТОВ ім. Ватутіна, Богодухівського району Харківської області.

82. Кузьменко Григорій Іванович – директор МБУ «Агрофон» Харківська область.

83. Садовий Сергій Олександрович – менеджер компанії «Сингента».

84. Дикань Віктор Олександрович – регіональний менеджер компанії «Сингента».

85. Умаров Микола Миколайович – регіональний представник компанії «Баер» у Закарпатській області.

86. Поп Микола Михайлович – керівник операційного продажу компанії «Баер».

87. Георгій Тенасе – працював ґрунтознавцем у Румунії (м. Бухарест).

88. Чжан Шу Юнь – керівник державної служби з обстеження ґрунтів Тибету (Китай).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ / REFERENCES

Тихоненко Д. Г. До історії факультету агрохімії та ґрунтознавства Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва / Д. Г. Тихоненко, В. В. Дегтярьов // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 2012. – С. 183-188.

Tyhenko D. G., Degtyaryov V. V., 2012, "To the history of the faculty of Agrochemistry and Soil Science of Kharkiv national agrarian university named after V. V. Dokuchayev". History of education, science and technic in Ukraine: materials VII vseukr. nauk.-prakt. conf., pp. 183-188.